

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi-részt illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések hirdetések intézendők.

Felölős szerkesztő és kiadó:

id. SZILBER JÁNOS.

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos áráért vesz fel a kiadóhivatal.

Acetylen világítás.

Városunkban is tért kezd hódítani a vegyészet tudomány legutóbbi nagy vívmánya, a calcium-carbid világító gáz fejlesztő képességének átvittele az acetylen gáznak, világításra való felhasználása.

Nem látjuk szükségesnek, hogy az acetylen világítás előnyeit, világító használhatóságát fejtegyük, hisz azt már mindenkinek volt alkalma természetben látni, szép, tiszta fehér fényében gyönyörködni.

Mikor azonban a sötétséget megtörő lángocskákban gyönyörködünk, nem is gondolunk arra, hogy ennek a parányi fénynek szülőanyja mily kegyetlen gyilok s a vele való bánásmód mily rendkívüli figyelmet és tapintatot igényel.

Nem gondolunk erre, mivel kevésbé ismerjük az acetylen természeti sajátságait. Nem ismerjük azokat a kicsinyesnek látszó körülményeket, melyek a laikusok előtt ártatlannak vélt világító készülékek körüli muladékoság folytán, könnyen végzetessé válhatnak.

Ha egy fegyver megvan töltve, óvatosan vesszük kezünkbe, mert tudjuk azt, hogyha nem kezeljük kellő óvatossággal, az könnyen végzetessé válhat ránk nézve. De nem így vagyunk a nem kevésbé veszélyes ace-

tylen világítással, mert az újabb keleténél fogva, kevésbé ismeretes előttünk.

Pedig mondhatni, hogy amily ártatlan tárgy egy töltött fegyver, míg a ravaszt mozgásra nem kényszerítjük, ép úgy ártatlan szerkezet az acetylen világításra szerkesztett készülék is, míg szabálytalan kezeléssel, rejtett gázait robbanásra nem ingereljük.

Nálunk eddig úgy játszottak ezzel a világító gyilokkal, mint macska az egerrel.

Ha valaki szert tett pár méter ócska csővezetékre, beállított egy lakatoshoz vagy kovácshoz, hogy csináljon neki egy fejlesztőt s kész volt a telep. Olyan vakmerő vállalkozó mindig akadt, aki nem ismerve, hogy mit csinál, alá gyujtott a telepnek. Az pedig a véletlen folytán, vagy világított, vagy nem világított. Ha az előbbi eset állt be, akkor a készülék bevált; ha pedig az utóbbi eset állt be, akkor hozzá láttak a tákoláshoz s a felületesen készített szerkezetet addig pántolták, míg világításra kényszerítették.

Ilyen zsbpiacról került tákolmányal még nyilvános épületet is világítanak nálunk. Hogy a készülék mily körülmények közt jött létre, azt ki készítette, ki kezeli, arról nem szólunk, noha az ide vonatkozó miniszteri rendeletek teljes precizitással ezt is körül írják, csupán azt va-

gyunk bátrak kérdezni, hogy a szakértői ellenőrzés, hatósági engedélyezés stb. történt-e egy esetben is?

Mi úgy tudjuk, hogy ezideig ez irányban intézkedés nem történt.

Ez pedig elég sajnós, mert erre nem akkor kell gondolni, mikor a katasztrófa beállott, hanem addig kell kellő figyelmet fordítani, míg a veszélylyel járó gáztartó készülékek katasztrófát nem idéznek elő.

Mert nem czélravezető ám Réti Ferencz azon okoskodása, hogy a tűzoltó parancsnoki fizetést oda kell adni a rendőrbiztosnak s abból majd kitelik a pap, kántor, meg a harangozó is s ha nem jut el, vagy nem tud harangozni; akkor nem harangoz.

A tűzoltó parancsnok vállaira terhes feladatok nehezülnek, melyet ezidőszerint az „Önkéntes Tűzoltó Egylet“ tisztikara végez, úgy, ahogy azt az emberbaráti szeretet nevében Réti Ferencz uram nagyképűsködése dacára sem végezné oly lelkiismeretes buzgalommal. De, hogy a város a tűzoltó parancsnoki fizetést a rendőrbiztosnak adja ki, a tűzoltó parancsnoki állással járó teendőket pedig az „Önk. Tűzoltó Egylet“ parancsnoksága végezze a megkívántató pontossággal, azt még Réti Ferencz uram is naiv kívánságnak tartaná. Az acetylen világításra szánt készülékek állandó fel-

A „TISZAVIDÉK“ EREDETI TÁRCZÁJA.

A béka.

(Folytatás).

Nem ellensége a békának a dér s bizonyára nagyon szeretné, ha soha se válnék valóra a fenyegetés, hogy „lesz még a békára dér.“ De van a dérnél a békának még nagyobb ellensége is, t. i. a gólya. Ez igazi réme a szegény békának; nem olyan formán, mint az egyszeri szegény csizmadíanak, hogy kettesével is hordta neki a kellemetlen meglepetéseket, hanem inkább mert őt magát is elviszi.

Két dolog van a mit a békában szerfölött tudok becsülni. Először, hogy igen sok kártékony férget elpusztít s így igen hasznos, nem a férgeknek, hanem az emberiségnek. Másodsor, hogy mivel a békán se szőr, se haj nincs, így nem is uralkodhat, de még csak dívatba se jöhet náluk a czopf. Ez utóbbiért azonban Ausztriában valószínűleg bosszankodnak is rá; de ezzel a béka aligha törődik.

A krokodil.

A krokodil a „hüllők“ közé tartozó rettenetes állat. Alakja a gyikhoz hasonlít, csak hogy a gyikhoz képest óriás. Néha 7 — sőt 9 méter hosszúra is megnő. Testét csont,

sőt szaru nevű pánczél fűdi. A hátsó végtagjainak ujjai között uszó-hártyával bir, a mi a vízben való mozgását és ügyességét nagyban elősegíti. A vízben kiválóan ügyes is, de a szárazföldön mozgása nehézkes és ügyetlen. Elmondhatjuk tehát, hogy akkor van „elemében“, ha a vízben mozoghat s mégis — mintha nem tudná, hogy minden ügyességét csak a vízben fejtheti ki, — gyakran ki jön a szárazra... ügyetlenkedni. Éppen úgy cselekszik, mint azok az emberek, a kik valamely dologban igen ügyesek lehetnek, de sehogyse akarják belátni, hogy meddig terjed az ő ügyességük határa s erővel belemennek más dologba is, a hol aztán nagyon is kimutatják járatlanságukat és ügyetlenségüket. Az ilyenek, ha a maguk szakmája terén maradnának, elismerést tudnának kivívni, de belekontárkodván abba, a mihez nem értenek, nevetségét aratnak.

A krokodilnak régente több fajtája volt, de néhány faj kiveszett s ma már csak megkövült állapotban ismerjük maradványaikat. Bár ha a most élő fajok kivesznének, gondolom azok a népek, a kik közelebbről ismerik, nem igen öltenének miattuk gyászruhát, mint a hogy a gazdag zsugorít nem szokták meggyászolni a kapzsi örökösök, s legfeljebb „krokodil-könnyekeket“ hullatnak fölötté az emberek láttára „tisztesség okáért.“

A most élő fajokat három családra

osztják fel, u. m. 1) a tulajdonképeni „krokodilok“, 2) a „gvaiálok.“ és 3) az „alligátorok“-ra. Az első családhoz tartozók honosak Kelet-Indiában, Afrikában, Amerika melegebb részeiben és Ausztráliában. A második családbelieknek hazája Ázsiában a Gargés folyó, Ausztrália és Borneó szigete. A harmadik családbeliek azonban csak Amerikában találhatók. E szerint tehát csak Európában nincs krokodil. De itt fölösleges is, mert a civilizált Európában nem oly elmaradtak az emberek, hogy maguk is fel ne tudnák falni egymást.

A krokodilok társaságban élnek s a vízben vakmerők; azért jaj annak az élő lénynek, mely a vízben közéjük vetődik, ilyenkor a krokodilok valóságos fenevadak módjára rohannak az áldozatra; de az embertől a szárazon félnek; tán ösztönszerűleg érzik, hogy az ember még náluk is nagyobb fenevad.

A krokodilok — főleg a párosodás idején — erős mosusz-illatot terjesztenek, úgy, hogy az ember már távolból megérezheti e veszedelmes állatok tömeges jelenlétét s ideje van a menekvésre. Ha ilyen illatot terjesztenének azok az emberek is, a kiktől óvakodni tanácsos, tán még az utcán is befognák az orrukat, a kik a mosász-illatot nem kedvelik.

(Folyt. köv.)

ügyelete, nemcsak szakértelmet, de időt is igényelnek s azt akkor, mikor az érte járó fizetést, Réti Ferencz jóvoltából másnakfizetik ki, az „Önk. Tüzoltó Egylet” parancsnokságától, kiknek tagjai nem a Réti Ferencz ur pénzén szereztek meg képesítésük, kívánni sem lehet, hogy idejüket ily mértékben a közbiztonságnak szenteljék.

Réti uram pedig veri a mellét tovább, mint a nép igaz apostola sűrűn emelkedik szólásra a közgyűlésben, de még egy kéményégetési munkálatoknál sem láttuk őt közreműködni, hanem a szintén nagy vesztélylyel járó aktust maguk a kéményseprők végzik, minden tüzoltói felügyelet nélkül s a háztulajdonosok nem tudják, hogy az egy korona kéményégetési díjért, nem gyújtják-e ki feje fölött a házat.

Ott, hol impregnált tüzbiztos anyagokból készült házfedelek vannak, ott kivonul a kéményégetésekhez egy tüzoltó parancsnok, négy tüzoltóval és egy fecskendővel, nálunk azonban, hol nagyobbára zsindey, nád stb. gyulékony házfedelek s szalmával, szénával stb. gyulékony anyagokkal tömött padlások közzé ékelt kéményégetések vannak napirenden, itt Réti Ferencz fölöslegesnek tartja a tüzoltói beavatkozást.

Réti uram azért bölcsen intézi dolgait s jól folynak napjai!

Válasz.

Visnovsky Sándor okl. mérnöknek a duna-tiszaközi hajózási csatorna műszaki nehézségei című cikkére.

II.

Nem akarok ez alkalommal a vízi utak közgazdasági fontosságának részletesebb fejtegetésébe bocsátkozni, hiszen erről már ma napság kötetekre menő ismertetések állanak az érdeklődők rendelkezésére és így elég lesz, ha most csupán a magyar mérnök és építész egylet kebelében, alig egy év előtt az érdekeltek körök bevonásával lefolyt és a tárgy fontosságának megfelelőleg igen magas színvonalon tartott érdekes és tanúságos vitákra hívom fel az érdeklődők szíves figyelmét. Rátérek tehát soraim tulajdonképeni céljára, hogy tudniillik Visnovsky Sándor okleveles mérnök urnak, az említett tárgyra vonatkozó és e lap hasábjain megjelent közleményében foglalt tévedésekre, a lap szűk keretéhez alkalmazkodva, reámutassak. Hogy a Dunát a Tiszával összekötő hajózható csatorna tervezésénél a tervező technikusok tetemes terep nehézséggel és nem mindennapi tudást igénylő műszaki és közgazdasági kérdések megoldásával kellend megküzdnie, kétségbe nem vonható, de hogy a technika mai fejlettsége mellett e terep és egyéb nehézségek korántsem képeznek olyan „műszaki nehézségeket”, hogy azokból a cikkíró által levezetett eredményekre lehetne következtetni, azt hiszem nem lesz nehéz igazolnom.

Mindenekelőtt vizsgáljuk meg ama alapadatokat, melyeket Visnovsky ur, állításának igazolásául felhozott, hogy így azután a belőlük levont következtetések értékét is megbecsülhessük. Visnovsky ur ugyanis, hogy a Duna-Tisza közének földtani és terep alakulására rámutasson, egyszerűen kiragadja Kecskemét városát és támaszkodva egy a város belterületén végzett 300 méteres és más — alkalommal eszközölt 100 méter mély furásokra, az ott nyert adatokra — alapján konstatálja, hogy 100 méter (?) mélységig a talaj ugyszólván tiszta száraz (?) homokból áll és így a Dunát a Tiszával akár közvetlen csatorna segítségével, akár lépcsős csatorna módszerrel összekötni, nagyon kétséges dolog

volna; mert az első esetben folyóméterenkint 4000 köbméter (?) földmozgósításra és azzal járó rendkívüli költségekre volna szükség és a második módszerrel a 100 méter vastag száraz homok minden néven nevezendő vizet egyszerűen elnyelne! Hogy mily alapon lehet a cikkíró által felhozott talajfurási esetekből és eredményből az egész Duna-Tisza közének földtani alakulata így önkényesen és a tényleges állapotokkal homlokegyenest ellenkező következtetésekhez jutni, a magam véges eszemmel megérteni nem tudom, de azt hiszem, hogy Visnovsky ur sem tudná állítását megindokolni; hacsak a Deliblat síkján tényleg tapasztalható állapotokat egyszerűen a Duna-Tisza közére alkalmazni nem akarná. Hogy az említett földtani alakulás a vízválasztó dunai, valamint a tiszai lejtőjétől a folyamokig terjedő területekben nem létezhetik, külön bizonyítást nem igényel, de hogy magán a szó szoros értelemben vett vízválasztó gerinczen sem található ez a veszedelmes állapot, igazolja azon körülmény, hogy (adataimmal magam is Kecskemét környékén maradjak) pl. a Kecskemét határához tartozó mintegy 30.000 holdat kitevő Bugac-Monostori pusztá 15.000 holdat kitevő legelőjén kora tavasziól késő hideg ősziig, tehát a legszárabb időszakon át, sok ezer darab lábasjószágából álló csorda, gulya és ménes legel és nem folyó vízből, hanem kutakból lesz itatva, már pedig azt hiszem, hogy egy „100 méteres vastag száraz homokból” álló altalajban a szükséges bővízü ivókutak fenn sem állhatnak, holott, miut a tapasztalat mutatja, a bugaci „Draskó”- vagy „Tassi”-féle itató kutak a legforróbb nyári napokon is győzik a vízszolgáltatást, még pedig nem is 100, hanem a szárazsághoz mérten a földszinttől alig 1—2 méter mélységből.

Felemlíthetném továbbá azon körülményt, amire Visnovsky ur adataiból nem igen lehetne következtetni, hogy ezen a vízválasztón elterülő pusztákon a cserény (a pusztai pásztor-embernek szabad ég alatti tartózkodási helye, helyesebben csupán szél és eső ellen védője) változtatása alkalmával, amit a baromállás gyakori változtatása tesz szükségessé, a pásztorember miképp szerzi be a vízszükségletét? Hát biz ő kelme sokkal kényelmesebb, mintsem a sokszor jó távolra eső itató-kuthoz járjon vízért, hanem fogja magát és az új álláson egy-kettőre kopolyát (gyalogkutak) ás, amely nem egyéb, mint a földszíne alatti 1—1,5 méter mély gödör, melyben a víz eleinte zavarosan, de csakhamar élvezhető állapotba jutva összegyűlemlik, megjegyzevén, hogy épen ezen a vidéken a szél ott, hol gyepp vagy egyéb növényzet a föld felszínét összébállóvá nem teszi, a homokot alaposan felkavarja és hordja.

Hogy e tényekből az említett 100 méter vastag száraz homokrétegre nem lehet következtetni, azt hiszem Visnovsky ur is be fogja látni és elismerendi, hogy e nem létező homokrétegre állapított és ebből levont összes következtetései nem érvényesek.

Nehogy azonban állításommal úgy tűnjek fel, mintha én is egyetlen helyről meríteném az említett adatokat, felemlítem, hogy ugyanezen jelenségek tapasztalhatók az említett pusztá és Kecskemét között s ugyancsak a vízválasztón elterülő, Szabadjakabon, Fülöpjakabon, a Matkó pusztán, a közvetlen Kecskemét város mellett levő Ballószegen, valamint a várostól északnyugatra elterülő és a városnál 10 méterrel magasabban fekvő Vágójáráson vagy akár a Kecskemét Fülöpszállási h. é. vasutnak a vízválasztón átvonuló szakaszain található vasuti őrházak kutjaiban is, holott megessik, hogy a szomszédos csatlakozó, de már 15—20 méterrel mélyebben fekvő Izsák-Ozgovány tájékán a kutak kiapadnak, mikor az említett vidéken a kutakban még elegendő víz található, pedig ha Visnovsky ur talajkémfurás adataiból levont következtetések helyesek volnának, ez állapotoknak talán fordítva kellene lenniök.

Az elmondottakból tehát arra lehet következtetni, hogy a vízválasztón található talajvíz és az említett vidék jóval alacsonyabb talajvíze, két egészen különböző vizet szolgáltató rétegből ered, de semmiesetre sem a 100 méter vastag száraz futóhomokból és

hogy e vizet adó rétegek között egy, esetleg több, vizet át nem eresztő rétegnek is kell előfordulnia, de a mit legnagyobb csodálatomra, az említett furások még 100 méter mélységben sem tudták feltárni, pedig ott kellene lennie!

Hogy végre pedig egészen Kecskemétről is szolgáljak példával, felemlíthetem, hogy a nyár derekán, valamint kora ősszel (midőn tudniillik még az esős napok be nem következtek) egy és ugyanazon időben a város déli oldalán a hizlalda melletti kutakban a vízszin a föld színe alatt 3,5 m.: az új konzervgyár kerti kutjában 3,8 m.: feljebb északra pedig a Széktő feletti kunszentmiklósi utnál 3,5 m. és végre a mult évben létesített és előzőleg már említett Vágójáráson levő kutban a vízszin 1,5—2,0 méterre volt található és ez utóbbi kutban, dacára annak, hogy a mult nyáron épült 50 vagy talán 100 telepítvényes házhoz szükséges vályog készítéséhez a kut vize ugyancsak alaposan lett igénybe véve és mégis 2,7 m. mély vizet tartalmazott.

Amennyiben a felemlített adatokból bárki meggyőződést szerezhet és így ezeknek létezése minden kétséget kizár, bátran arra is következtethetünk, hogy a Duna-Tisza közének felsorolt területén a sokat emlegetett 100 méteres száraz homokréteg sehol sem található.

Hogyan magyarázná meg Visnovsky ur, különben azt, hogy Kecskeméten a város, valamint egyes részvénytársaságok tulajdonát képező és nagy berendezésű téglagyárak a szükséges földnemet honnan szerzik be, ha ott a talaj 100 méter mélységű száraz homokból, tehát téglá égetésre éppenséggel nem alkalmas rétegből állana? Ne sajnálja Visnovsky ur egyszer a kiskunfélegyházi téglagyárat is megtekinteni, ahol az alig egyméter magas termőföld eltakarítása után közvetlen, nem több mint 1,5—2,0 m. vastag homok réteg után, a 4—5 méter vastag kék agyagból gyártják a téglát és a hozzá szükséges vizet ezen mélységen alul fakadó és az elhagyott gödrökben felgyülemelő kubikgödrökből merítik, pedig naponként 1000 vederrel is merítgetnek. E réteg víztartalmára nézve még felemlíthetem, hogy a mult évben ugyanott létesített téglagyár, ugyancsak e kubikgödrökből szivattyuzott naponként 20 hektóliter vizet, tehát itt is elég bővízü rétegre találtak.

(Folyt. köv.)

UJDONSAGOK.

— **Plebános fogadás.** Ftdő Porubszky József ujonan kinevezett plebánosunk, f. évi márczius hó 14-én erkezik végleges tartózkodásra városunkba s első miséjét és bemutatkozó beszédét 15-én, a nemzeti misén mondja.

— **Változás a tanfelügyelőségénél.** Teljesen megbízható forrásból értesülünk, hogy a most folyó tanév végével lényeges változások fognak történni a csongrádvármegyei tanfelügyelőség vezetésében. Nemcsak dr. Tergina fog távozni a tanfelügyelőség éléről, hanem az egyik írnoke is. A közoktatásügyi kormány csupán azért nem menesztette eddig Terginát, mert a tanévet nem akarta megzavarni. Az új tanfelügyelő Gulyás Ferencz lesz, aki jelenleg Somogy megye tanfelügyelője. Az állami tanítószék már alig várja a tanév végét, amikor ez a régóhajtott változás valóra fog válni.

— **Hegyi Antal diszelnök.** Mint az amerikai lapokból értesülünk, Hegyi Antal plebánost a fairporti „Szt. István Egylet,” február 1-én tartott nagygyűlésén, egyhangulag diszelnökké választotta.

— **Egy újraszületett vállalat.** A Keresztény Gőzmalom Részvénytársaság a lefolyt évben teljesen újraalakult, a mennyiben a keletkezésekor hiányosan kidolgozott alapszabályai módosítás alá kerültek, mely a malomüzlet működését a részvényesek előnyére az eddiginél jobban biztosítja. Az új vállalat újraalakítása még részvényesek között is többek ellenszenvével találkozott az időben s a nagy hullámokat verő újraalakulás, csak Hegyi Antal vasakarátával volt keresz-

tülvihető. Most, midőn az újraalakult iparvállalat lefolyt évi zárszámadása előttünk fekszik, örömkre szolgál konstatálhatni, hogy az újraalakult vállalat megifjodott erővel lépett működésbe s üzleti évét oly eredményre zárta, mely világos képet ad arról, hogy az újraalakítás a vállalat előnyére szolgált. XVIII. üzletévi számadása 20'736. kor. 26 fillér nyereséget mutat, mely összeg az alapszabályszerű leírások után, részvényenként 12 korona osztalékot biztosít részvényeseinek. A vállalat évi rendes közgyűlését a lapunk hirdetési rovatában olvasható tárgysorozattal f. évi márczius hó 8-án d. e. 9 órákor tartja saját helyiségében.

— **Gyászrovat.** A következő gyászjelentést tettük: Alulírottak úgy a magunk, mint még a számos rokon nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentjük a szerető hitves, a jó nevelő anya és kedves rokonnak ZSANDÁR TÓTH ISTVÁNNÉ szül. Hegedűs Rozáliának életének 69-ik, boldog házasságának 47-ik évében, hosszas, gyötört betegség és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, február hó 28-án reggel 1/2 6 órákor történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. évi márczius 2-án d. e. 9 órákor fognak a róm. kath. szertartások szerint örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise áldozat, ugyancsak márczius hó 2-án, reggel 1/2 9 órákor fog a róm. kath. főtemplomban a Mindenhatóknak bemutatattani. Csongrád, 1903. évi február hó 28-án. Áldás és béke hamvaira! Zsandár Tóth István férj., Kovács Katalin nevelt leánya és férje Hatvani Ferencz. Ifj. Tóth István unokaöccse és neje Borda Mária. István és Mariska unokaöccs gyermekei. Hatvani István, Rozália, Jenő, Katalin, Erzsébet, Mariska és Ilonka unokák.

— **Az italmérők figyelmébe.** Az 1903. —1905. évi kivetési időszakra egész Csongrád vármegye területéről az italmérési illetékek kirovása ellen beadott felebbezéseket az italmérési illeték felszólamlási bizottsága fogja felülvizsgálni. Ez a bizottság a vármegye épületében (Szentesen) a főjegyzői hivatalban márczius hó 7-én d. e. 9 órákor kezdi meg tárgyalásait. Az egyes felebbezők csak a saját érdekükben járnak el, ha felebbezésük tárgyalásakor személyesen megjelennek s a kirovási sérelmes voltát élő szóval is megokolják.

— **Az Ipartestületi betegsegélyző pénztár** f. évi márczius hó 8-án d. e. 2 órákor tartja meg évi rendes közgyűlését az ipartestületi házban. A közgyűlés tárgysorozatát a következőkben adjuk: 1. Éves jelentés az igazgatóság 1902. évi működéséről. 2. Az 1902. évi forgalmi- és vagyoni mérleg előterjesztése, az erre vonatkozó felügy. biz. jelentés s a felmentvény megadása iránti javaslata. 3. Az 1902. évi statisztikai kimutatás. 4. Az 1903. évi költségeloirányzat megállapítása. 5. Pénztárnok, ellenőr- és a működési időtartam szerint kilépett igazgatósági tagok helyett új igazgatósági tagok — valamint felügyelő bizottság és választott bíróság választása. 6. Esetleges indítványok.

— **A Kereskedő és Iparos ifjak táncvigalma,** mely febr. hó 22-én tartott meg a Kaszinó helyiségében, egyike volt a farsang legkedélyesebb mulatságainak. A tomboló jó kedv a késő reggeli órákig összetartotta a mulatni vágyó ifjúságot. A jelenvöltek a következőkben ismerteti tudósítók: Asszonyok: Bernát Lászlóné, Busi Jánosné, Busa Imréné, Fekete Istvánné, Gémes Józsefné, Gyovai Jánosné, id. Hatvani Ferenczné, Henzel Jánosné, Hübner Jánosné, Kaszanitzky Ferenczné, Kátai Pálné, id. Komáromi Imréné, ifj. Komáromi Imréné, Koncz Józsefné, öz. Kis Mihályné, Makó Imréné, Májér Istvánné, Máté Mártonné, Mero Istvánné, Mihálovics Elekne, Nagy Pál Imréné, Patyi Lajosné, Pintér Lászlóné, Pitrik Józsefné, Szivák Jánosné, Szőke Jánosné, Tenyery Mihályné, Tekulics Mihályné, Ujszászi Antalné, Vári Ferenczné, Vári Danielné. Leányok: Bernát Annuska, Bernát Mariska, Busa Mariska, Búsi Emmuska, Farsang Ilonka, Fekete Mariska, Gyovai Viczuska, Hatvani Mariska, Henzel Ninuska, Kaszanitzky Etelka, Kátai Emmuska, Kis Rozika, Komáromi Emmuska, Koncz Luczika, Makó Rózsika, Májér Mariska, Májér Rózsika, Mezei Rózsika, Mero Terike, Mihálovics Rozika, Patyi Mariska, Pitrik Juliska, Pintér Juliska, Réh Ágneska, Szepesi Modolka, Szivák Johanka, Szőke Ágneska, Szőke Erzsike, Tekulics Rozika, Vári Etelka. Felülfizettek: Boda János ur 4 kor., Boda Márton ur 1 kor. 80 fill., Patyi Mariska k. a. 1 kor. 80 fill., Faragó János ur 1 kor., Kaszanitzky Ferenczné asszony, Nagy Pál Imre és Keck Mihály urak 80—80 fill., Hubert János és Leitner László urak 50—50 fill., Csolány Dezső és Mészáros Sándor urak

40—40 fillért és N. N. 20 fillért. Fogadják a nemes szívű adakozók ez uton a jótékonycélra fordított összegért a rendezőség köszönetét. — **Az Acs és Kőművesegedek Szakegylete** által febr. 22-én a Dévay-kávéházban rendezett táncmulatság épp oly látogatott volt, mint az egyesület által ez ideig rendezett mulatságok. Jelenvöltek a s s z o n y o k: Bódi Elekne, Kacziba Ferenczné, Tandari Jánosné, Pitrik Józsefné, Fekete Balázsne, Surányi Mihályné, Poczik Pálné, Mernyó Mátyásné, Hajdu Györgyne, Náfrádi Istvánné. Leányok: Bódi Viktorika, Ocska Francziska, Kávai Rozika, Hajdu Teruska, Pitrik Etelka, Oláh Piroška, Kacziba Piroška, Kacziba Juliska, Tandari Juliska, Szabó Mariska, Mészáros Piroška, Mészáros Modolka, Poczik Mariska, Náfrádi Mariska, Mernyó Etelka, Fekete Mariska. Felülfizettek: Kádár Lajos ur 3 koronát, Bergl Manó Mészáros Lajos, Kátai Pál, Kátai Lajos, Kinczel Győző, Boda István urak 2—2 koronát, Boda Márton ur 1 kor. 80 fill., Mészáros Pál és Poczik Pál urak 20—20 fill. Melyért ez uton mond köszönetet az egyesület elnöksége.

— **A „Polgári Kör”-ben** f. hó 22-én tartott gazdasági táncvigalom azt bizonyítja, hogy közönségünk szívesen vesz részt mulatságokban, ha az megfelel az igényeknek. Igaz, hogy a bálbizottságok nem minden alkalommal rendezhetnek oly nagy anyagi kiadással mulatságot, mint a Gazda-bál költségei, de évenként egy-kettő, azt hisszük, behozná a ráfordított kiadást. Bevétel volt belépti jegyek után 247 kor. 20 fill. Felülfizetésekből 68 kor. 20 fill., összesen 315 kor. 40 fill. Kiadás volt 247 kor. 20 fill. A jótékonycélra a következő felülfizetések történtek: Faragó Antal ur, Dr. Szarka Mihály ur 8 kor. 40—8 kor. 40 fillért, Bagossy József ur 6 kor. 80 fillért, Rotter Samu ur 3 kor. 40 fillért, Kokuvecz János ur, Dr. Molecz Lajos ur, Mészáros Ede ur 2:40—2:40 koronát, Kókai Ferencz ur 2 kor. 20 fillért, Dr. Vida Sándor ur, Eszes Mátyás ur, Rosenberg Ede ur, Bódi Rókus ur 2—2 koronát, Blázsik Mihály ur, Kókai Sándor ur, Oláh Mózes ur, Magyar István ur, Vladár Sándor ur, Dr. Buk Herman ur, 1 K. 80—1 K. 80 fillért, Forgó G. György ur 1 kor. 60 fillért, Borbás Sándor ur, Ungváry József ur, Viesner Lajos ur 1—1 koronát, Tary János ur, Kenéz Elemér ur 80—80 fillért, Fehér Ignác ur, Greskovits Pál ur, Deák István ur, Kraxner Dezső ur, Deák János ur, Mészáros Sándor ur, Bozó Ferencz ur, Pintér Pál ur, Ornyik György ur, Forgó G. Sándor ur, Blázsik Ferencz ur, Deák Péter ur, Sörös Miklós ur, ifj. Bozó Ferencz ur, Pitrik József ur, Máté János ur, Lukonics Lajos ur 40—40 fillért. Fogadják a felülfizetők a jótékonycél nevében a rendezőség hálás köszönetét. — Szépen sikerült álarcos bálak tartattak febr. hó 24-én a Neuschwender és az „Othton” szállodákban.

— **Ritka lakókat kap a szegedi államfogház.** Elénken emlékeztünkben van még az az eset, midőn Hegyi Antal állásától és javadalmától felfüggesztette a váci püspök. Helyettesítésére Droppa Károly left kinevezve. Mikor azonban az esztergomi hercegprímási főszentszék visszahelyező íteletét a Pápa Ó-szentsége is jóváhagyta, Hegyit azonban még mindegy nem helyezte vissza püspöke, kapta magát és elfoglalta plebániáját, melyet az egyházi fő forum is az ő részére ítelt. Csak hogy ez időtjárt javába folyt az üldözés s Hegyit magánlak megsértésért feljelentették. A szegedi kir. törvényszék és kir. tábla felmentette őt s 38 társa közül csupán 3-at ítelt el 1—1 havi államfogházra. Nemrég tárgyalta Hegyi ezen ügyét a Curia, s mint lapunkban is jeleztük volt, 7 hónapot sózott a nyakába magánlak megsértésért. Hegyi azonban aligha jön eleget tenni a ráért büntetésnek, de három társa: Fehér Imre, Nagystók Rókus és Nagystók József, márcz. 2-án vonulnak be az államfogházba 1—1 havi büntetésük megkezdése végett. Az államfogházban igen örülnek a ritka vendégeknek, mert mint mondják megunták már az „úri” vendégeket.

— **Körözés.** Szabados Mari csongrádi illetőségű leány körözését elrendelte a szegedi törvényszék, miután magánlak megsértésért rá rótt büntetés elől megszökött.

— **Férfiak ingyen kapnak gyógyszert** a legújabb találmányu, amely visszaadja az elveszett erőt. Mindenki a ki érte ir, próbacsomagot száz oldalas könyvvel együtt, jól becsomagolva ingyen kap. Ez a legcsodálatosabb csodaszer, a mely már ezeket mentett meg, a kik ifjúkori bűnök következtében nembeli betegségben, syphilis és elvesztett férfierőben szenvednek. Ez oknál fogva az intézet rá szánta magát, hogy bárkinek ingyen küld egy csomag gyógyszert felvilágosító könyvvel együtt. Ezzel a házi orvossággal a betegség odahaza is gyógykezelhető és mindenki, aki ifjúkori bűnök folytán nembeli betegségben, eme gyöngöseség vagy pedig chornikus betegségben szenvednek, odahaza maguk kezelhetik magukat. Ez a gyógyszer azokra a szervekre hat, a melyeknek az erősödése szükségeltetik és csodálatos eredménnyel gyógyítja a már éveken át tartó betegségeket. Öregek és fiatalok

a Stadte Medical intézetnek alulírt czimen irhatnak, a honnan a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban is azokat akarja megmenteni, a kik kezeltetés végett nem hagyhatják el otthonukat. A próba szállítmány meggyőződést arról, mily könnyen gyógyítható meg e borzasztó betegség odahaza. Az intézet kivételt nem tesz, bárholnan irhat magyarul az orvosságért, mit titoktartás mellett postafordultával egy gyógyszer szállítmány könyvvel mindjárt megküldetik. Irjon még ma. A szállítmány oly szépen van csomagolva, hogy annak tartalmát nem fogja senki sem kitudni. A levelet következőképpen kell czimezni: Stadte Medical Institute, 6920. Elektron Buil-Sing' Fort Wayne, Ind. America. Minden levelet frankirozni kell.

Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hashajtóvizet tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjük határozottan Ferencz József keserűvizet.

Anyakönyvi bejegyzések.

— Február 21-től 28-ig. —

Születések: Heringer Róza Emma, Ötvös Johanna, Balog Piros, Cseh fiu halva szülött, Nyilas Mihály, Donka Mátyás, Kis József, Kollát Julianna, Kormányos Etel, Turi Kis Alajos Ferencz, Mészáros László, Makai József, Balog Viktória, Berkes Tamás, Forgó Antal Tamás.
Házasságkötések: Forgó Tamás Viktor Juliannával, Bódi István Trecksó Francziskával, Kajtar Illés Mihály Domokos Erzsébettel, Nagy Ferencz Forgó Juliannával, Eke Pál Sinkó Francziskával, Gulyás Pál Kocsis Rozáliával, Kormányos István Petró Viktóriával, Varga Lajos Nyéki Rozáliával.

Halálesetek: Bacsa Lajos 16 napos rángógörös, Dányi Erzsébet 11 hónapos görvélykór, Gyöngyi József 54 éves tüdőgyulladás, Cseh fiu halva született, Turi Zsófia 3 hónapos gyermekaszáj, Sütő István 3 hónapos bélhurut, Darida Veronika 9 hónapos görvélykór, Sütő Lőrincz 78 éves aggkór, Gyovai Róza Margit 10 napos gyomorhurut, Kallai Rókus 7 hónapos gyermekaszáj, Szőke Vendel 77 éves agybenulás, Sági Rozál 2 hetes bélhurut, Pigler István 2 hetes tüdőgyulladás.

NYILTTÉR.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget sem a szerk. sem a kiadó.)

Ners-basztelyem

43 frt 25 kr.-ig egy egész ruha számára. Bér- és vámentesen. Gazdag mintaválaszték készséggel küldetik.

Henneberg G. selyemgyára Zürich.

(5)

Mészáros János Szarvas-utca 18.

számu háza, mely áll: 3 utcai szobából, konyha, kamra, pincze lakás és külön udvarból, örök áron eladó, el nem adás esetén, *Szent-György nap-tól kezdve haszonbérbe kiadó.*

Értekezni lehet a tulajdonossal, *belvárosi 17. számu házában.*

Van szerencsém ezennel közölni, hogy **ANINAI RUDVASUNK** és **RESICZAI LEMEZEINK** a hatásáigal bejegyzett

 KORONA FARKAS minőségi védjeggyel

ellátva, mit figyelembe venni kérünk

Szabadalmazott osztrák-magyar államvasutársaság, magyar bányai, hutái és uradalmainak igazgatósága.

CREME IDEAL!

A legjobb kéz- és arczenőcs, kiváló finom és illatos, elmulaszt mindennemű bőrkütiést, szep-
lőt, májfoltot, pattanásokat stb. Nem zsíros, nap-
pal is használható, mert nem látszik a bőrön,
kitünően tartja az arcport, azért mulatságok
előtt kitünően alkalmas.

Gyönyörű kiállításban ára 1 korona. — Venus
mosdóvíz 1 korona és hozzávaló szappan 80
fillér. — Kapható a főraktárban

VÖRÖS KERESZT GYÓGYSZERTÁR Torontál-Szécsány.

Csongrádon: Wiesner Lajos gyógyszerész urnái és
„SZT.-RÓKUS” gyógyszerész.

Epilepsia.

A ki nyavalyatörésben, gör-
csökben s más ideggyógy-
szerven, kérje azon fü-
zetet, melyet ingyen és
bérmentve küld **Schwanen**
gyógyszertár Frankfurt a/M.

Kiadó üzlethelyiség.

Özv. Georgiádes Józsefnének a
gőzhajó állomás és a hajóhid közvet-
len közelében lévő házában korsma-
helyiségnek igen alkalmas lakás van
kiadó. Értekezni lehet Gőzhajó-utca
3. szám alatt a tulajdonossal.

Jemm E. féle Köhögés és
régí hirnevü **REKETSÉG**
Mellezükorka ellen.

Hatóságilag engedélyezve 19. 4. 220. 75066 sz. alatt
Ara dobozonként 50 fillér.
Kapható Csongrádon: Ungváry József a „Meg-
váltóhoz” címzett gyógyszerésztárában.

!! Uj kocsikat !!

fédeseret vagy a nélkül, ugyszintén
azok javítását, **gazdasági szerszámok-**
kat, hajók és egyéb építkezésekhez
az összes **vasalási munkálatokat, kocsif-**
fenyezést, kocsikulcsokat, lóvasalásokat,
stb. szakba vágó munkák gyorsan,
pontosan a legjutányosabb árszámítás
mellett készíttetnek 15 év óta fennálló
s jól felszerelt kovács műhelyemben.
Vidéki megrendeléseket költség-
mentesen szállítatom.

Tisztelettel

Mihálovics Rókus

kovács-iparos Csongrádon.

Kovács Lajosnak

az úri-utca 15. számú háza örökáron eladó.
Értekezni lehet a tulajdonossal bármikor.

Eohasem kínálkoz az élet-
ben oly ritka alkalom, hogy cse-
kély 2 frt. 96 kr.-ért következő
remek árügyjteményt kaphatni:

12 darab. 2 frt 96 kr.

1. Nickel horgony-rem zsebóra
pontosan járó 3 évi jótállás mel-
let. 1. Valódi goldin pánczelláncz
vagy nickel, 3 drb. valódi goldin
gyűrű legujabb facon simmil
brilliánszal 2 drb. igen finom
goldin nyakkendő. 2 drb. va-
lódi goldin fülbevaló legujabb
facon. 1 tok horgonyóra számára.

1 goldin brosch párisi system, 1 goldin, vagy
nickel zsuzsu a lánczra. Nem tetsző tárgy kész-
séggel kicserélhetnek, vagy ára visszatérítetik,
mialtal minden risico ki van zárva. Hasonló hir-
detések utánzatok. Mind e 12 remek ékszer a
horgony rem. órával együtt 2 frt. 96 kr. A pénz
előleges kifizetés vagy utánvétellel kapható:

Kapellner & Holzer

óra és aranyáru gyári raktár nagybani elárusítás.
KRAKAO, Dietel-utca 68 (Austria.)
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban
nem minden sző-
lőfaj alkalmas.
(bár mind ku-zó
természe ü) mert
nagyonbörzse ha
megnő is, termest
nem hoz, ezért
sokan nem értek
el eredményt ed-
dig. Hol lugasnak

alkalm s fa okat ültettek, azok öven
evattal hozuk az egész szőlőérés
idején a legkitünőbb muskataly és
más edes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt
megterem s nincsen oly ház, mely-
nek fa a mellett a legesekélyebb gon-
dó a szőlő felnevelhető nem volna,
ezenkívül más épületeknek, kertek-
nek, kerítéseknek stb. a legremekeb-
b díszé anélkül, hogy legkevesebb helyet is el foglalna az
egyébire használható részekből. Ez a leghálada-osabb
gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vo atkozó szíves ényvnyo-
matu katalo-us báránek ingyen és bérmentve küldetik
meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Érmelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyud.

Meghívó.

A Csongrádi Keresztény Gőzmalom Részvénytársaság
folyó 1903. évi márczius hó 8-án délelőtt 9 órakor saját helyiségében az
alábbi tárgysorozattal

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényeseket ez uton is tisztelettel meghívja

az **IGAZGATÓSÁG.**

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Három részvényes választása a közgyűlésről fel vett jegyzőkönyv hitelesítésére.
 2. Elnök választás.
 3. Az igazgatóság jelentése az 1902. évről.
 4. A felügyelő-bizottság jelentése.
 5. A mérleg előterjesztése és a tiszta nyereség feletti intézkedés.
 6. Felmentvény megadása az igazgatóság, a felügyelő-bizottság és tisztség részére.
 7. Egy keretfűrés és egy hengerszék felállításának és költségeinek megszavazása.
 8. Vidéken fatelep felállítása iránti határozathozatal.
 9. Esetleges indítványok tárgyalása.
- Csongrádon, 1903. évi február hó 5-én.

FERNOLENDT

czipőfényezés a legjobb fényezés a világon és **fény-**
crém világos czipőkhöz, a legszebb fényt adják és a **bőrt**
tarlóssá teszik. Elviselt, toltos czipők sárga, vagy barna bőr-
ből a **Hogatin** (diszfényezés) által, mintha ujakká lennének.

Alapított 1832. Gyári raktár Wien, I., Schulerstrasse 24. Kapható mindenütt.

Tüdőbaj krónikus katarus és sorvadás gyógyítható.

Az orvosi kongresszuson Leyden tanár konstátálta, hogy Németországban állandóan 1.200.000 ember szenved sorvadásban és hogy ezek közül kb. 180.000
esik e borzasztó betegségnek áldozatul. Minthogy minden ember majdnem naponként tubercillusokat (a sorvadás előidézői) lélegzik be, az egész emberiségnek ki kellene
hálnia, ha a test nem produkálna olyan anyagot, mely a bacilusokat elpusztítja még mielőtt a szervezetnek kárt okozhatnának. Ez az anyag benne van a tüdő-előtt lévő
bajzsmirigyekben és állandó harcban áll a bacilusokkal. Csak ha ezek a mirigyek meghűlés, por stb. avagy tömeges és tartós bacilus beáradlás következtében nem mű-
ködnek, áll be a betegség. Minthogy emlős állatoknál is megvannak ezek a mirigyek és ugyanazokat a feladatokat teljesítik mint az embernél, fontos volt megkísérlni álla-
toktól vett bajzsmirigyek hozzávetése által a természetet a betegség elleni harcban támogatni, a mely teoria számtalan orvos kísérletezése folytán fényesen bevált. A
készítményt juhok bajzsmirigyéből veszik és **dr. Hoffmann-féle Glandulén** elnevezése alatt tablettákban állítják elő, minden tablettákban van 0.25 gram és pedig 0.05 gram a tejukor.

Dr. H. ur M.-ből ezeket írja: A Glandulén alkalmazása által a tuberkulozis
különféle nemében szenvedő betegéknél meggyőződtem, hogy ez az eddig a tuber-
kulozis ellen használt belső szereket hatásban jóval fölülmulja.

Dr. A. ur B.-ben. Örömmel értesitem, hogy a beteg állapota nagyobb meny-
nyiség bevétele után jelentékenyen javult, kivált a kellemetlen levegő hiány elmult,
a köpés majdnem megszűnt, általában jobban érzi magát és 2 fonttal hizott.

G. B. ur Köln. Valóban meglepett a Glandulén-tablettái által elért eredmény.
A köhögés láthatólag enyhült, az étvágy és az általános érzés javult, a mit egyes
egyedül az ön tablettáinak tulajdonítok. Az általam eddig használt számtalan szer-
nek nem volt semmi hatása.

Glandulént készít dr. Hoffmann Nachf. vegyi gyára Meleane (Szászországban) és kapható a legtöbb gyógyszerésztárában, valamint **Török József** gyógyszerésznél **Budapest**
Király-utca 12. 100 tablettával 5 K. 50 fill., 50 tablettával 3 K. Kimerítő füzetkét a gyógyító módról orvosok és gyógyult betegek értesítéseivel ingyen és
bérmentve. Ovakodjunk értéktelen utánzatoktól.

G. S. és V. M. tanárok M.-ben a Glandulént 31 tüdővésztes esetben, külön-
féle korállapotban, hol más kurák már nem igen használtak, alkalmazták a legjobb
eredményvel. A betegség tünetei: láz, köhögés, éjjeli izzadás, köpés, étvágyhiány
stb. lassankint elmultak, úgy hogy a betegek rövidebb-hosszabb idő múlva gyógyul-
tan voltak elbocsáthatók.

H. S. ur Jessen. 4 1/2 évvel ezelőtt — 20 éves koromban — tüdőtuberkulo-
zisban szenvedtem. Kaptam kreozolokapuzlát, kreozolait stb. de állapotom nem javult,
sőt inkább rosszabodott. Ezek az erős sorok folytán gyomorbajos is lettem és lát-
hatólag fogytam. Orvosok föladtak. Pár száz Glandulén-tabletta után már javulást
éreztem, étvágyam lett, testsúlyom gyarapodott és pár ezer darab használata után
tüdőm is teljesen meggyógyult és ismét visszanyertem egészségemet.

Nyomatott Szilber János gyorssajtóján Csongrádon 1903.